

## KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0521.2.OŚ1.B/C12.OP	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	<b>Ochrona przyrody</b>
	angielskim	Nature conservation

### 1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Ochrona środowiska
1.2. Forma studiów	Stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Pierwszego stopnia licencjackie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr hab. prof. UJK Małgorzata Ludwikowska-Kędzia
1.6. Kontakt	41 349 6366; malgorzata.ludwikowska-kedzia@ujk.edu.pl;

### 2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne	Usystematyzowana wiedza z biologii, ekologii, gleboznawstwa (na poziomie programu szkoły średniej)

### 3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Studia stacjonarne: Wykład (30 godz.), ćwiczenia (30 godz.)	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Egzamin, zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład: metody podające (objaśnienie, wykład informacyjny), metody problemowe (wykład problemowy) Ćwiczenia: metody problemowe (dyskusja wielokrotna, metoda problem, klasyczna metoda problemowa)	
3.5. Wykaz literatury	Podstawowa	Symonides E., 2008. Ochrona przyrody, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 767 pp. Pullin A.S. 2004. Biologiczne podstawy ochrony przyrody. Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa: 1-393. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody Dz.U. 2004 Nr 92, poz. 880 (z późniejszymi zmianami); aktualne akty wykonawcze do ustawy o ochronie przyrody, w tym rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej.
	uzupełniająca	Pullin A.S. 2012. Conservation Biology. Cambridge University Press. Buchholz L., Józwiak M., Reklewski J., Szczepaniak P. 2020. (red.). <i>Świętokrzyski Park Narodowy</i> , Przyroda i Człowiek, Wyd. Świętokrzyski Park Narodowy- Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Bodzentyn-Kielce, 776 pp. Strony internetowe: Klub Przyrodników: <a href="http://www.kp.org.pl">http://www.kp.org.pl</a> Serwis bagna.pl: <a href="http://www.bagna.pl">www.bagna.pl</a> Nature & Biodiversity <a href="http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm">http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm</a> Society for Ecological Restoration International <a href="http://www.ser.org">www.ser.org</a>

### 4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

#### 4.1 Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

##### Wykłady:

C1 - poznanie wpływu rozwoju cywilizacji na przyrodę oraz jej aktualnym stanem na świecie i w Polsce

C2 - poznanie podstawowych form ochrony przyrody i zagrożeń dla różnorodności biologicznej

C3 – poznanie najważniejszych sposobów zapobiegania degradacji środowiska przyrodniczego

C4- poznanie przepisów prawa krajowego i międzynarodowego w zakresie ochrony przyrody

##### Ćwiczenia:

C1- poznanie specyfiki zagrożeń i sposobów ochrony czynnej głównych typów ekosystemów środkowoeuropejskich oraz problematyki ochrony przyrody w warunkach krajobrazów kulturowych

C2- przygotowanie studentów do korzystania z nowoczesnych technologii potrzebnych do inwentaryzacji pomników przyrody i stanowisk gatunków chronionych.

#### 4.2 Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

**Wykład:** Naukowe podstawy prawnej ochrony przyrody. Motywy, cel i przedmiot ochrony przyrody w ujęciu historycznym i współczesnym. Międzynarodowe aspekty ochrony przyrody (międzynarodowe konwencje i porozumienia). Wartości przyrodnicze Polski – stan i zagrożenia. Polski system ochrony przyrody. Formy ochrony przyrody w Polsce i na świecie (*in situ* i *e+ situ*). Problemy w utrzymaniu właściwych form przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych. Rola form ochrony przyrody w utrzymaniu bioróżnorodności. Znaczenie agrocenoz i lasów w środowisku oraz ich zagrożenia. Najważniejsze zagrożenia różnorodności biologicznej - ocena zagrożenia gatunków oraz skutki niszczenia siedlisk. Czerwone listy i czerwone księgi oraz ich rola w ochronie przyrody. Problem gatunków inwazyjnych. Strategie ochrony przyrody: ochrona czynna a ochrona bierna. Cele i narzędzia czynnej ochrony przyrody i oraz jej rodzaje - stabilizująca, odtwarzająca, wspomagająca, zachowawcza. Ochrona przyrody w skali krajobrazu. Restytucja ekologiczna. Projektowanie obszarów chronionych i zarządzanie nimi. Perspektywy ochrony przyrody w Polsce. Organizacje ekologiczne w Polsce i na świecie. Ochrona przyrody a zmiany klimatyczne i ochrona bioróżnorodności.

**Ćwiczenia:** Etapy historii relacji człowieka z przyrodą - historia wpływu człowieka na ukształtowanie współczesnego krajobrazu ekologicznego Polski. Motywy i cele ochrony przyrody (ochrona różnorodności biologicznej, dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, walorów krajobrazowych). Formy ochrony przyrody w Polsce i woj. świętokrzyskim (ochrona *in situ*) a międzynarodowe kategorie obszarów chronionych. Czynna ochrona gatunków: ochrona *e+situ* i *in-situ*; restytucja i reintrodukcja gatunków; banki nasion, rola ogrodów botanicznych i zoologicznych. Gatunki inwazyjne: przyczyny inwazji gatunków obcych; metody zapobiegania i przeciwdziałania inwazjom. Gospodarka leśna i łowiecka. Analiza planów ochrony przyrody dla parków narodowego i krajobrazowego oraz rezerwatów przyrody. Ochrona przyrody w ujęciu formalnoprawnym. Sporządzanie kart inwentaryzacyjnych pomników przyrody. Organizacje ekologiczne w Polsce i na świecie.

#### 4.3 Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
<b>w zakresie WIEDZY:</b>		
W01	Student ma wiedzę na temat bioróżnorodności i jej związków z funkcjonowaniem ekosystemów oraz przyczyn jej zagrożeń w różnych skalach przestrzennych	OŚ1A_W01
W02	Opisuje najcenniejsze przyrodniczo obszary Polski i zna najważniejsze metody ochrony czynnej (w nawiązaniu do ich celów).	OŚ1A_W02
W03	Zna podstawowe regulacje prawne i organizację systemu ochrony przyrody w Polsce,	
<b>w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:</b>		
U01	Ocenia walory przyrodnicze różnych obszarów	OŚ1A_U01
U02	Identyfikuje podstawowe problemy i zagrożenia najważniejszych typów ekosystemów.	OŚ1A_U05
<b>w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:</b>		
K01	Ma świadomość konieczności ustawicznego dokształcania się, rozumie konieczność pracy w zespołach, zwłaszcza interdyscyplinarnych jest wrażliwy na problemy zagrożenia przyrody.	OŚ1A_K01

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się																		
Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																	
	Egzamin pisemny			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01	+				+				+				+				+	
W02	+				+				+				+				+	
W03	+				+				+				+				+	
U01	+				+				+				+				+	
U02	+				+				+				+				+	
K01	+				+				+				+				+	

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	Zda egzamin w formie testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru) jeśli uzyska 50-60% poprawnych odpowiedzi
	3,5	Zda egzamin w formie testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru) jeśli uzyska 61-70% poprawnych odpowiedzi
	4	Zda egzamin w formie testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru) jeśli uzyska 71-80% poprawnych odpowiedzi
	4,5	Zda egzamin w formie testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru) jeśli uzyska 81-90% poprawnych odpowiedzi
	5	Zda egzamin w formie testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru) jeśli uzyska 91-100% poprawnych odpowiedzi
Ćwiczenia (C)	3	Uzyska 51-60% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	3,5	Uzyska 61-70% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	4	Uzyska 71-80% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	4,5	Uzyska 81-90% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	5	Uzyska 91-100% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium

## 5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
	Studia stacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	<b>60</b>
Udział w wykładach	30
Udział w ćwiczeniach	30
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	<b>65</b>
Przygotowanie do ćwiczeń	35
Przygotowanie do egzaminu	10
Zebranie materiałów do projektu	15
Opracowanie prezentacji multimedialnej	5
<b>ŁĄCZNA LICZBA GODZIN</b>	<b>125</b>
<b>PUNKTY ECTS za przedmiot</b>	<b>5</b>

**Przyjmuję do realizacji** (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....